

VALAKI INT

Most, hogy régi szeretkezéseink
képei villannak meg az álom
opálos vizében, újra látom
kigyúló arcod, és valaki int.
Lehet, hogy a bűbájos Adriáról,
az Alpok jeges csúcsai mögül?
Nem tudom, ki, de biztosan örül,
hogy megvagyunk. Lehet Szibériából –,
mert nem vesz rajtuk erőt a halál –,
üzennek régi sámánok, maszkások,
énekmondók, igricék, barátok,
és feltündököl egy régi karnevál.
Az is lehet, nem történt meg soha.
Ránk sugárzik a derús mosolya.

VALAKI NÉZ

Egy ismeretlen arc követ, mióta
újraélem szeretkezéseink.
Fiatalokká változunk megint,
patefonról szól egy régi nóta.
És ismétlődnek a mozdulatok,
önkívületig, holt ájulásig,
a szenvedélyed bűvöl és elcsábít.
És ismét látom a szigorú arcot.
Tükörszemében ismétlődik minden.
Csak a tű serceg. Karcolja az estét,
tücskök szólnak, a csendet hogy befessék.
Míg végképp el nem halványul az éden.
Minden megvan, a tó, a kert, az ég.
Nem engedem el a Léna kezét.

A FEKETERIGÓ

Némán meredek a kert édenére,
tavasszal robbant smaragdzöldbe minden,
hogy tündököljön nyári napsütésben,
és haldokolva érjen el az őszbe.
Most tél van, csak a csontvázfák zörögnek.
Néha felsír egy feketerigó,
távol morajlik, didergőz a tó.
Most hal meg kertünk. Az isteneknek
ez volt a célja? Eleve csak ennyi?
Azért virágzott, égett, hogy kihunyjon?
Hogy ördögszekerek sorsára jusson,
fagyos mezőkön? Sír a rigó. Mennyi
keserűség zeng az énekében.
Nem hiheti, hogy játszott csak az isten.

RIANÁS

Láttam elrepülni a fácánkakast.
Árnyéka lomhán mozgott a hóban.
Mintha nem tudta volna azt se, hol van?
Ő is, a kert is, vártuk a tavaszt.
A tópartra mentem. Már repedt a jég.
Kérdőjelek, felkiáltójelek
rejtjelezték az üzenetet,
a tó rejtőző tavaszi énekét.
A fácánkakas lustán visszaroppen,
eszélősen itt köröz fölöttem,
mintha sügni akarna valamit.
Hirtelen sikolt, megcsendül a tó,
recseg, repedez a jég. Riadó!
Tombol a téli nap és elvakít.

AMIKOR BETEMETETT A HÓ

A világ szép. Tenéked magyarázzam?
Eltévedtünk egyszer egy hóhullásban
Péterváron. Betemetett a hó.
Minden fehér volt, szemkápráztató.
Mi, két hóember, összeölelkezve,
szájperemig elmerültünk benne.
Hengerbókáztunk, mint a gyerekek.
Minden megvolt még, de el is vészett.
A bogár idő elmászott. Hol van?
És mi utána. Alagutak a hóban.
Melyiken merre? Arra a Mars tér.
Erre a Néva. A parkon át jöttél,
amikor hullni kezdett? Hópelyhek
bolondítottak, égig emeltek.
Forogtunk egymás körül kacagva,
emlékeztünk a régi havakra,
szibériai jeges telekre,
mikor a mennyből leszállt a medve.
Gyúlt arcod körül pelyhek köröztek,
ajándékai az égieknek.
Egyszerre megint az Alpokban voltunk,
hógomolyáztunk, szíztünk, szánkóztunk,
betemetett a derűs fehérség,
és nem láttuk az alagút végét.
Eltévedtünk a városunkban.
Nem tudtuk, hogy a lakásunk hol van.
Eltévedtünk az életünkben.
Akkor már tudtam, segítség nincsen,
valahogy immár haza kell jutni.
Kézen fogtalak, s elkezdtünk futni.
Hófüggönyön át, átabotába,
világítottunk az éjszakába.
Csilingelő szánok suhantak.
Fehér havakba süppedt a holnap.
A múltból jöttek azok a szánok?
De merre mentek? Semmi se látszott.
Ha legalább az idő meglenne,
néztünk egymásra megkeseredve,
és akkor mintha elfűjták volna,
mintha az isten elzárta volna
a hó csapjait. Vége lett, vége,
és ráismertünk arra a térre,
ahol idétlen és önfeledten,
tévelyegtünk a fehér körökben.
Ismerős lett hát megint a város.

Legméltóbb díszlet az elmúláshoz.
Fáztunk. Vacogva indultunk haza.
Elengedett a fehér éjszaka.

A TAVASZ ÉBREDÉSE

Nehezen jött el idén a tavasz,
a tél vadállatként hörgött, fujtatott,
vicsorgott, s újra jöttek a fagyok,
és a mezőkre megint hó szakadt.
Riadt, de újra befagyott a tó.
Ólomszürke égen álmos varjak
keltettek káromva riadalmat:
hát mit akar az örökkévaló?!

A fák a kertben csontvázként zörögtek.
Mélyben aludták örök álmukat,
nem remélve már feltámadásukat,
nyoma sem volt semmiféle rügynek.
Aztán egy hajnalon feltámadt a szél.
Kisütött a nap, és elolvadt a tél.

MÁS SZELEK FÚJNAK...

Más szelek fújnak, és észrevétlen
mozgósítva rejtett tartalékait,
feléled a kert, kitavaszdik,
egyszerre robban méregzöldbe minden.
Sarjad a fű, pattannak a rügyek,
felébrednek az alvó bogarak,
eddig aludtak, lenn a föld alatt,
s most elhagyják menedékhelyüket,
megkezdve örök népvándorlásukat,
egyre vidámabbak a madarak,
rádöbbennek, hogy vége van a télnek,
ha rettegetek is, hogy minden így marad,
a fagy gyomrában, most új kábulat
szédületében vígan énekelnek.

UTAZÁSI LÁZ

Még két nap és tücskeink énekét
esetleg magnóról hallgathatjuk.
Tavaszi kertünk a nyárnak adjuk,
nem tudjuk, viszontláthatjuk-e még?
Fehérbe borult hársfáink körül
falánk darazsak, méhek sűrögnek.
Almafáinkon szarkák ücsörögnek.
Egy vízirigó árván, egyedül
röpdös. Nem tudja, miért ide tévedt,
ahol nem várták, s váratlan veszélyek
lesnek rá. Ülő köröz a kék égen.
A tavon vidám vadkacsák kerengnek,
csapatban szállnak falánk seregélyek.
Még két nap, és emlékké lesz az éden.

AZ UTOLSÓ SZONETT

Egyre írom bús szonettjeimet.
Én, aki évekig alig írtam.
Csak fordítottam, csak fordítottam,
Rilke-, Eliot-, Borges-verseket.
De most, hogy aggon, nyolcvannégy évesen
végre megkaptam az útlevelet,
a szovjet állam mégis elengedett,
bandukolhatok repülőtereken.
Tatjana, Tánya hív Amerikába,
utazni kell, kész, minden hiába,
utolszor nézek végig kertemen.
Jézusfehér nyírfáim integetnek,
átjáróin az utolsó szonettnek,
jön utánam, jön Akakij, s elviszen.

AZ UTOLSÓ REGGEL

Aztán eljön május utolsó csütörtöke is, zöld csütörtök,
már-már nyári forróságban ájuldoznak a fák,
hallgatnak a feketerigók, csak a verebek nyüzsögnek
a ház előtt, a porban, s egy unott harkály időnként
unottan koppint csőrével, a körtefákat próbálgatja,
majd átszáll egy hársra, és tovább morzézlik.
A bogarak is egyre bágyadtabban mozognak,
megszűnik átmenetileg a hangyák vonulása is.
Isszuk az utolsó teát. Délben indul a repülő,
mindjárt jön a taxi, nincs idő!
A csomagok már a verandán. A házat már bezártuk.
Isszuk az utolsó kávé, búcsúzunk.
Tűnődve nézzük egymást, és a kertet.
A tótól már a reggel elbúcsúztam, fehér vadkacsák
cikáztak ide-oda a vízben, éhesen vijjogtak a sirályok.
„Előbb-utóbb az ember minden vágya teljesül –
vigyorodom el –, bár azt azért nem gondoltam volna,
hogy nyolcvankét évesen játszom el a Nagy Színházban
Hamlet szerepét!... Igaz, arra sem, hogy két évre rá
mégiscsak útlevelet kapunk. Igaz, az egyik álom,
de a másik nem!” – lobogtatom az útlevelem.
Léna elveszi, elteszi retiküljébe, végigsimít a kezemen.
Tatjana fényképét mutogatja, tizenhat éves nagylány,
teniszütővel a kezében, kis fehér szoknyában,
olyan, mint Léna a bálon, ahol először táncolhattunk.
Nézem a kedves nyírfáimat, hirtelen szólal meg
kedvenc rigóm, mintha tudná, hogy elmegyünk.
Az utca végében autózúgás hallszik, Léna feláll.
„Megjött a taxi – húz magával. – Gyere, szívem,
ne várakoztassuk!” És én öregem, bánatosan
baktatok utána. A rigó egyre szívtepőbbben zokog.
Visszanézek. Egy végtelen pillanatra bekeretezem a kertet,
ahova, lehet, nem fogok visszatérni soha többé.
Csütörtök van, május, 1979. Brezsnyev elvtárs
délután indul a Krímbe. Isten útjai kifürkészhetetlenek.

A szonettek az amerikai utazásuk előtti hetekben, hónapokban íródtak. Bizonyítják, hogy nagyapa mennyire szerette kertjét. Különösen nehezen tudott elválni kedves fáitól, rigóitól, hiszen ahogyan utal rá, fogalma sem lehetett arról, túléli-e egyáltalán amerikai útját, viszontláthatja-e még kertjét... Akkoriban, ahogyan Léna nagymama mesélte, már úgy élt, mint egy őrkaton, tudta, hogy bármelyik pillanatban meghalhat, egy különösen súlyos betegség után lábadozott azon a hosszan elhúzódó tavaszon, s ezért is volt fontos neki kertje „feltámadása”. (Tatjana Bogdanova)

Kategoria: vers, próza
Denumire autor: Vaszlij Bogdanov

Látó Szépirodalmi Folyóirat